

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2757

Vragen van het lid **Ulenbelt** (SP) aan de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *het bericht dat pensioenen steeds vaker naar België gaan om de kosten te drukken* (ingezonden 4 mei 2016).

Antwoord van Staatssecretaris **Klijnsma** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) mede namens de Minister van Financiën en de Staatssecretaris van Financiën (ontvangen 6 juni 2016).

Vraag 1 t/m 4

Wat is uw reactie op het bericht «Pensioenen steeds vaker naar België»?¹

Wat zijn volgens u de redenen waarom bedrijven en fondsen ervoor kiezen om hun pensioen in België onder te brengen?

Welke positieve en/of negatieve gevolgen heeft deze verhuizing voor de fondsen, de actieve deelnemers en de gepensioneerden?

Op welke wijze is de zeggenschap geregeld voor pensioenen die in België worden ondergebracht?

Antwoorden 1 t/m 4

De Europese richtlijn betreffende werkzaamheden van en het toezicht op instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening (Richtlijn 2003/41/EG: IORP-richtlijn) maakt mogelijk dat een pensioenregeling van een Nederlandse werkgever wordt uitgevoerd door een pensioenuitvoerder uit een andere lidstaat.

De afgelopen jaren zijn er enkele Nederlandse werkgevers geweest die hebben besloten om hun pensioenregeling te laten uitvoeren door een pensioenfonds uit een andere lidstaat. Het gaat dan met name om internationaal opererende bedrijven met medewerkers in verschillende landen waarvoor het uitvoeringstechnisch aantrekkelijk kan zijn om de pensioenregelingen van meerdere bedrijfsonderdelen uit te laten voeren door één gezamenlijke pensioenuitvoerder. Daarbij geldt dat de meeste van deze bedrijven een sponsorgarantie hebben afgegeven ten aanzien van de nakoming van de in de betreffende lidstaten geldende pensioenregelingen. Die garantie wordt niet meegenomen in het Nederlandse financieel toetsingskader, maar leidt in sommige landen tot (initieel) lagere kosten, zoals een lagere premie, doordat de omvang van de technische voorziening in dat land is gekoppeld aan het bestaan van de sponsorgarantie. In dat verband verwijst

¹ <http://fd.nl/ondernemen/1150028/pensioenen-verhuizen-naar-belgie>

ik naar de beantwoording van Kamervragen van het lid Vermeij (Kamerstukken 2013/14, 2014Z08249 nr. 2319) over de zogeheten Belgiëroute. Voor het kabinet staat bij de uitvoering van een pensioenregeling het belang van de deelnemer centraal. Bij de hiervoor genoemde beantwoording van Kamervragen van het lid Vermeij ben ik ingegaan op de waarborgen die gelden in geval een pensioenregeling van een Nederlandse werkgever wordt uitgevoerd door een pensioenuitvoerder uit een andere lidstaat. Ten eerste blijft het Nederlandse sociaal en arbeidsrecht van toepassing op deze regeling, waardoor waarborgen als het verbod op afkoop en het recht op waardeoverdracht van toepassing blijven. Ten tweede heeft de werkgever instemming van de ondernemingsraad en/of het belanghebbendenorgaan nodig voor een besluit om de pensioenovereenkomst onder te brengen bij een pensioeninstelling in een andere lidstaat van de Europese Unie en heeft het verantwoordingsorgaan een adviesrecht ten aanzien van zo'n besluit. Ten derde spelen de Nederlandse toezichthouders een belangrijke rol als een Nederlandse pensioenregeling in het buitenland wordt uitgevoerd. Zo wordt het toezicht op de naleving van het Nederlandse sociaal en arbeidsrecht uitgevoerd door De Nederlandsche Bank (DNB). Ook wordt een voorgenomen collectieve waardeoverdracht van pensioenrechten en -aanspraken van een Nederlands pensioenfonds naar een pensioenuitvoerder in een andere lidstaat in beginsel op dezelfde wijze door DNB behandeld als een collectieve waardeoverdracht tussen twee in Nederland gevestigde pensioenfonds. DNB let er dus op dat aan de wettelijke eisen van onder meer artikel 84 van de Pensioenwet (dat onderdeel is van het toepasselijke Nederlandse sociaal en arbeidsrecht) wordt voldaan en dat de belangen van de bij de collectieve waardeoverdracht betrokken (gewezen) deelnemers en gepensioneerden op evenwichtige wijze door het bestuur van het Nederlandse pensioenfonds worden afgewogen. In het geval er sprake is van collectieve waardeoverdracht op grond van artikel 83 van de Pensioenwet, houdt de Autoriteit Financiële Markten (AFM) er toezicht op dat deelnemers zijn geïnformeerd over het voornemen tot collectieve waardeoverdracht. Ten slotte schrijft de IORP-richtlijn voor alle lidstaten onder meer voor dat de activa worden belegd in het belang van de deelnemers en pensioengerechtigden en dat ook bij de waardering van verplichtingen de belangen van deelnemers en pensioengerechtigden worden beschermd. Op dit moment lopen de onderhandelingen over de herziening van de IORP-richtlijn. Daarbij wordt ook gesproken over de vereisten voor grensoverschrijdende collectieve waardeoverdracht van pensioenrechten en -aanspraken. De inzet van Nederland is, conform het akkoord wat in de Raad is bereikt, dat zowel de toezichthouder van het overdragende pensioenfonds als de toezichthouder van het ontvangende pensioenfonds toestemming moeten geven voor de grensoverschrijdende waardeoverdracht. Daarbij moeten de toezichthouders de belangen van de deelnemers expliciet in acht nemen, inclusief de belangen van deelnemers die achterblijven in het pensioenfonds bij een eventuele gedeeltelijke grensoverschrijdende waardeoverdracht.

Vraag 5

Welke gevolgen heeft deze verhuizing voor het betalen van belastingen ten tijde van de premiebetaling en als het pensioen tot uitkering komt?

Antwoord 5

Waar een pensioenfonds is gevestigd, is niet relevant voor de hoogte van de ter zake van de pensioentoezegging, pensioenpremies of pensioenuitkeringen in Nederland verschuldigde belasting. Wanneer een pensioenfonds in het buitenland is gevestigd, vindt de heffing in beginsel niet plaats via de inhouding van loonbelasting, maar in dat geval uitsluitend via de inkomstenbelasting. Om als toegelaten aanbieder te worden aangemerkt zal een pensioenfonds – net zoals dat voor Nederlandse pensioenfonds geldt – bovendien wel aan de wettelijke voorwaarden van hoofdstuk IIB van de Wet op de loonbelasting 1964 moeten voldoen. Het in België gevestigde pensioenfonds is namelijk verplicht de Nederlandse Belastingdienst inlichtingen te verschaffen over de uitkeringen en aansprakelijkheid te aanvaarden voor de ter zake van een onregelmatige afwikkeling van de pensioenaanspraak (zoals afkoop) verschuldigde belasting. Pensioenfonds zijn in de regel vrijgesteld voor de heffing van vennootschapsbelasting in Nederland. De zetelverplaat-

sing van een vrijgesteld pensioenfonds van Nederland naar België heeft in dat geval geen gevolgen voor de Nederlandse vennootschapsbelasting.

Vraag 6

Deelt u de mening dat het aanvoeren van de reden dat de grotere kans op een zekerder pensioen en indexatie de tekortkoming van het Nederlands systeem pijnlijk aan het licht brengt? Zo ja, bent u bereid om hierop zo snel mogelijk actie te ondernemen ten einde indexatie weer mogelijk te maken, zodat deze redenen van verhuizen niet meer legitiem zijn? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

Het Nederlandse financieel toetsingskader zorgt voor een balans tussen generaties doordat indexatie toekomstbestendig moet zijn. Ik vind dat een belangrijk uitgangspunt.

Het is niet op voorhand met zekerheid te zeggen of een fonds in België makkelijker kan indexeren dan in Nederland. Dat zal mede afhangen van de specifieke situatie van een fonds en de hoogte van het verwachte rendement waarmee het fonds van de Belgische toezichthouder mag rekenen.

Een Belgisch Organisme voor de Financiering van Pensioenen (OFP) is volgens de Belgische wetgeving verplicht de technische voorzieningen te waarderen op basis van een prudente actuariële waardering zowel inzake rentevoeten, als inzake biometrische gegevens, rekening houdend met alle verplichtingen overeenkomstig de uitgevoerde pensioenregeling. In België mag – in tegenstelling tot in Nederland – het verwachte beleggingsrendement worden opgenomen in de berekeningsbasis van de technische voorziening. De berekeningsbasis van de technische voorzieningen moet opgenomen worden in het financieringsplan dat overeengekomen wordt tussen het OFP en de bijdragende ondernemingen. Het is van belang om op te merken dat de Belgische waarderingsregels nadrukkelijk gekoppeld zijn aan de opgenomen bijstortingsverplichting van de werkgever.

Voor pensioenregelingen die voorzien in een hoogte van uitkeringen (vaste prestatie regelingen) mogen de technische voorzieningen in geen geval minder bedragen dan de verworven reserves zoals bepaald door de pensioenregeling met als minimum de verworven reserves zoals bepaald door de sociale of arbeidswetgeving die op de pensioenregeling van toepassing is. Bij de uitvoering van een Nederlandse vaste prestatie regeling door een OFP, zal de technische voorziening dus minstens moeten overeenstemmen met de overdrachtswaarde zoals bepaald volgens het Nederlandse standaardtarief. De Belgische toezichthouder Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA) houdt toezicht op de naleving van deze vereisten.

Vraag 7

Deelt u de mening dat het Nederlands pensioenstelsel het op een na beste pensioenstelsel ter wereld is en het dus voorkomen zou moeten worden dat pensioenen naar het buitenland verhuizen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

Het sluiten van een uitvoeringsovereenkomst met een pensioenuitvoerder behoort tot de verantwoordelijkheden van sociale partners. Het is aan hen af te wegen welke pensioenuitvoerder het beste de pensioenregeling kan uitvoeren, gegeven de belangen van de deelnemers en het karakter van de pensioenregeling. De IORP-richtlijn maakt mogelijk dat een pensioenregeling van een Nederlandse werkgever ook kan worden uitgevoerd door een pensioenuitvoerder uit een andere lidstaat.

Zoals beschreven bij het antwoord op vraag 4 is het volgens het kabinet van belang dat de deelnemers adequaat beschermd worden en zet het kabinet daar op in bij de huidige onderhandelingen over de herziening van de IORP-richtlijn.

Toelichting:

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van het lid Ladders (VVD), ingezonden 4 mei 2016 (vraagnummer 2016Z09021)